

CSI-steekproef 2008 en respons follow-ups 2009 en 2010

Deze beknopte rapportage vormt het vervolg op de rapportages over de eerste en tweede meting waarin de vragenlijstontwikkeling zijn beschreven, en de schaal kwaliteiten, en methodologie. Ook zijn hierin de beschrijvende resultaten en de gehanteerde vragenlijsten opgenomen (Kraan Hooftman & De Jong, 2009; Kraan, Hooftman, De Jong & Dhondt, 2010).

Deze eindrapportage gaat in op de kwaliteiten van de CSI-steekproef van de eerste meting (2008) en de respons van de follow-ups van 2009 (tweede meting) en 2010 (derde meting). Achtereenvolgens behandelen we de initiële steekproeftrekking (paragraaf 1), het veldwerk van de eerste meting (paragraaf 2), de respons van 2008, 2009 en 2010 (paragraaf 3 tot en met 5), en tot slot eventuele selectiviteit in achtergrondkenmerken naar responspatroon (paragraaf 6).

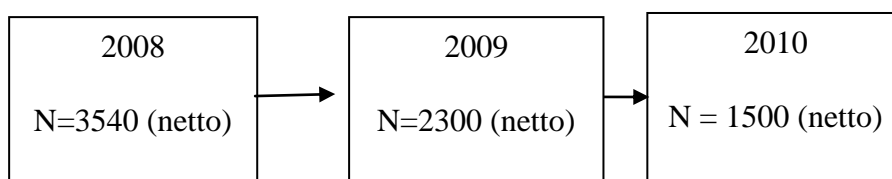
1.1 Steekproeftrekking

Bij de eerste meting van deze Cohortstudie Sociale Innovatie (CSI) is gestreefd een representatieve steekproef te verkrijgen van de doelpopulatie, zijnde de werknemers in loondienst die ouder dan 15 jaar en minimaal 3 maanden in dienst zijn bij de huidige werkgever. Na toepassing van deze selectiecriteria is de steekproef getrokken uit het Online panel van Intomart GfK. Dit panel omvatte in 2008 zo'n 130.000 respondenten vanaf 13 jaar.

Deze panelleden krijgen regelmatig via e-mail een uitnodiging om mee te werken aan een web-vragenlijst. Hiervoor krijgen zij een financiële vergoeding. Naast de deelname aan de web-vragenlijsten krijgen de panelleden maandelijks een screenings-vragenlijst, waarin een aantal vragen wordt gesteld die gebruikt worden om te screenen of zij geschikt zijn om uitgenodigd te worden voor toekomstig onderzoek. Ten slotte krijgen de panelleden jaarlijks een basisvragenlijst waarin een groot aantal kenmerken van de respondenten, zoals geslacht, leeftijd, opleiding, sector en geboortedatum worden vastgelegd. Het veldwerk van deze jaar-screening loopt van half februari tot half maart. Daarnaast voert Intomart maandelijks een screening uit van een aantal variabelen. Relevant voor de onze studie was dat een laatste *update* plaats had in mei 2008, een maand voor uitvoering van de CSI. In deze maand-screening kon TNO een aantal relevante vragen - 'achtergrondkenmerken' - mee laten lopen. Dat bespaarde ruimte in de TNO-vragenlijst die in juni het veld in ging.

De methodologie die we kozen voor de CSI, komt in sterke mate overeen met een eerdere cohortstudie door TNO in samenwerking met Intomart: de 'cohortstudie Arbeid, Verzuim en Gezondheid' (Ybema, Sanders & De Vroome, 2006).

Dit rapport beschrijft de eerste meting en methodologie van de CSI 2008-2010. Uiteindelijk zal de CSI uit drie, jaarlijkse metingen bestaan. Het streven is om uiteindelijk een steekproef te hebben van minimaal 1500 respondenten die aan alle drie de metingen deel hebben genomen. Voorafgaand aan de eerste meting ging Intomart er vanuit dat de respons per meting ongeveer 65% zal zijn. Op basis van verwachte mortaliteit in het panel bij de tweede en derde meting - en non-respons - is de bruto steekproefomvang daarom gesteld op 5.245 personen (Figuur 1).

Figuur 1. Gewenste netto aantal respondenten per jaar.

1.2 Veldwerk 2008

1.2.1 Pilot-studie

Voorafgaande aan de studie is de vragenlijst getest bij een groep van twintig panelleden. In de eerste week van juni kregen zij de volledige vragenlijst van de CSI, met een korte vragenlijst over hun ervaringen met de vragenlijst (lengte, volgorde, begrijpbaarheid, relevantie). Op basis van deze pilotstudie is geconcludeerd dat de respondenten de vragenlijst lang vonden, maar dat zij geen grote problemen ervoeren bij het invullen ervan. Wel is op basis van deze pilot de oorspronkelijke vragenlijst nog op details (zoals een enkele toelichting bij de vragen) aangepast. In een enkel geval is besloten een (nieuw ontwikkeld of bewerkt) item wat extremer, of juist minder extreem, te formuleren. Daarvoor was gekozen als uit de frequentieverdeling, gebaseerd op de antwoorden van de twintig respondenten, was gebleken dat het item scheef verdeeld was.

1.2.2 Wijze van dataverzameling

De dataverzameling heeft plaats gevonden in de periode van 16 tot en met 30 juni 2008. De 5.245 panelleden in de steekproef zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. In deze e-mail stond een link naar de vragenlijst, door op deze link te klikken konden zij de vragenlijst openen. Respondenten konden het invullen van de vragenlijst op elk gewenst moment onderbreken om op een later moment weer verder te gaan, maar het was niet mogelijk om vragen over te slaan. Niet alle panelleden hebben de uitnodiging tegelijkertijd ontvangen. Deze zijn gefaseerd verspreid (ongeveer 1.000 per dag) in de periode 16-20 juni. Op maandag 23 juni en vrijdag 27 juni zijn aan panelleden die de vragenlijst nog niet (volledig) hadden ingevuld per e-mail reminders verstuurd. Panelleden die de vragenlijst volledig invulden kregen hiervoor een beloning van €2.50.

1.3 Respons 2008

De bruto steekproefomvang bedroeg 5.245 personen. Op twee momenten zijn *reminders* verstuurd aan de panelleden die de vragenlijst nog niet hadden ingevuld. Dit is gebeurd op 23 juni en op 27 juni. De uiteindelijke bruikbare respons bedraagt 4396 personen. Dit is exclusief 303 personen die de vragenlijst maar voor een deel invulden en 10 personen die de vragenlijst binnen een onrealistische tijd van minder dan 5 minuten invulden, en 536 personen die de vragenlijst helemaal niet invulden. Het responspercentage is daarmee uitgekomen op 84%. Dit is een zeer goede, hoge respons.

Non-responsanalyse

Om na te gaan of de respons op de vragenlijst selectief is geweest wordt in Tabel 1 een vergelijking gemaakt tussen respondenten en non-responders naar geslacht, leeftijd, opleiding en sector.

In Tabel 1 is zichtbaar dat de respondenten ten aanzien van geslacht en opleiding niet significant verschillen van de non-responders. Wel zijn er verschillen naar leeftijd. Hoewel de respondenten en de non-responders gemiddeld even oud zijn is er in de groep non-responders sprake van een lichte oververtegenwoordiging van de 51-60 jarigen. Ook zijn er kleine verschillen in de sectoren waar respondenten en non-responders werken. De respondenten werken relatief vaak in het onderwijs, terwijl de non-responders iets oververtegenwoordigd zijn in de sector nutsbedrijven.

Tabel 1. Selectiviteit van de respons bij de eerste meting (2008)

	CSI-respondent	CSI-non-responder	- Totaal
Geslacht			
- man	43%	43%	43%

	CSI-respondent	CSI-non-responder	- Totaal
- vrouw	57%	57%	57%
Opleiding			
- laag	7,7%	6,9%	7,6%
- midden	44%	45%	44%
- hoog	49%	48%	49%
Leeftijd [gemiddelde]	41	42	41
Leeftijd			
- t/m 20 jaar	0,5%	0,4%	0,5%
- 21-30	17%	17%	17%
- 31-40	32%	30%	31%
- 41-50	29%	27%	29%
- 51-60	20%▼	23%▲	20%
- 61 en ouder	2,2%	2,0%	2,2%
Soort bedrijf of instelling (15 categorieën)			
- Landbouw, bosbouw en visserij	0,8%	1,0%	0,8%
- Delfstofwinning	0,2%	0%	0,1%
- Industrie	7,3%	7,4%	7,3%
- Nutsbedrijven	0,8%▼	1,5%▲	0,9%
- Bouwnijverheid	2,8%	2,7%	2,8%
- Handel en reparatiebedrijf	4,3%	5,0%	4,4%
- Horeca	1,7%	1,8%	1,7%
- Vervoer, opslag en communicatie	4,3%	5,1%	4,5%
- Financiële instelling	5,2%	6,2%	5,4%
- Zakelijke dienstverlening en verhuur (on)roerende goederen	8,5%	10%	8,7%
- Overheid en openbaar bestuur	10%	9,2%	10,0%
- Onderwijs	11%▲	6,8%▼	10%
- Gezondheids- en welzijnszorg	21%	22%	21%
- Milieu, cultuur, recreatie en overige dienstverlening	2,4%	2,1%	2,3%
- Anders	20%	19%	20%

Noot. Percentages zijn kolom-percentages, en zijn getoetst met de Pearson Chi-kwadraat test (horizontale vergelijkingen). Gemiddelden zijn getoetst met de t-test (horizontale vergelijkingen). Het contrast is telkens 'subgroep' vs 'overige cases'. ▲: $p < 0,05$ (en ▼): significant hoge (lage) percentages en/of gemiddelden.

De mate waarin de CSI een representatieve steekproef is van werknemers in loondienst, van zestien jaar of ouder (bij de eerste meting) - en bij de eerste meting minimaal drie maanden in dienst bij de werkgever. Om diverse redenen is de steekproef niet representatief. Zo is een online panel over het algemeen niet volledig representatief omdat deelnemers aan een panel over het algemeen wat jonger, en hoger opgeleid zijn. Verschillen in respons tussen groepen (bijvoorbeeld naar leeftijd, geslacht en sector) kunnen ertoe leiden dat de resultaten niet representatief zijn waardoor de resultaten vertekend kunnen worden. We zijn de representativiteit van de respons nagegaan door een vergelijking te maken met de NEA 2007. De NEA is het grootste periodieke vragenlijstonderzoek naar arbeidsomstandigheden in Nederland, en wordt jaarlijks uitgevoerd door TNO en het CBS bij een grote en representatieve werknemerssteekproef van (netto) ruim 22.000 werknemers (Van den Bossche *et al.*, 2008). In de NEA wordt ondermeer gevraagd hoe lang een persoon werkzaam is bij de huidige werkgever. Op basis hiervan is een selectie gemaakt van NEA-respondenten in loondienst, van zestien jaar of ouder en minimaal drie maanden in dienst bij de huidige werkgever.

Tabel 2. Werknemers naar geslacht, opleiding en sector (verschillen groter dan 5% vet gedrukt).

Geslacht	NEA 2007				CSI 2008			
	Vrouw		Man		Vrouw		Man	
	Laag/ midden	Hoog	Laag/ midden	Hoog	Laag/ midden	Hoog	Laag/ midden	Hoog
Opleiding								
Sector								
- Landbouw	0,4%	0,1%	1,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,3%	0,2%
- Industrie	2,8%	0,8%	14,8%	2,9%	1,6%	1,1%	5,1%	3,3%
- Handel en commerciële dienstverlening	10,5%	3,0%	12,6%	6,2%	6,2%	4,8%	6,0%	6,9%
- Openbaar bestuur	1,7%	1,4%	3,1%	2,1%	2,0%	2,7%	2,3%	3,2%
- Zorg, onderwijs en overige dienst- verlening	11,9%	8,0%	2,7%	4,2%	12,6%	14,1%	1,7%	5,8%
- Overig/onbekend	3,7%	1,0%	3,8%	1,1%	8,4%	3,6%	4,9%	3,0%

Tabel 2 geeft een overzicht van het percentage werknemers in de populatie naar geslacht en opleiding op basis van de (gewogen) NEA met daartegen afgezet de (ongewogen) CSI. Het komt naar voren dat in de CSI 2008 met name hoogopgeleide vrouwen in de zorg, onderwijs en overige dienstverlening zijn oververtegenwoordigd, en laag/middelbaar opgeleide mannen in de industrie ondervertegenwoordigd.

1.4 Respons 2009

De uitnodiging om de CSI 2009-vragenlijst in te vullen is op 18 juni 2009 verstuurd. Door panelmortaliteit kon 4% van de 4.396 2008-respondenten niet meer worden aangeschreven in 2009. Daardoor is de vragenlijst verstuurd aan 3.955 personen. Een eerste reminder is verstuurd op 22 juni en op 26 juni de tweede.

Uiteindelijk heeft de tweede meting na schoning een bruikbare respons van 3.465 personen, die de (screening)vragenlijst volledig hebben ingevuld. Onder de non-respons (490 personen) waren 334 personen die in het geheel niet reageerden op de oproep, en 156 personen die de vragenlijst maar gedeeltelijk invulden of sneller dan 5 minuten (2 respondenten) - zij werden uit het 2009-bestand verwijderd.

Het merendeel van de respondenten was nog steeds als werknemer werkzaam (3.329) en heeft de volledige vragenlijst ingevuld. Uit de vragen in het screeninggedeelte van de vragenlijst - om na te gaan of men nog in een betaalde baan werkzaam was - bleek dat 136 personen (tijdelijk) niet meer in loondienst waren. Na een korte inventarisatie van hun huidige situatie (met als antwoordmogelijkheden: Zelfstandig ondernemer/freelancer; Schoolgaand/opleiding aan het volgen; (Pre)pensioen/VUT/functioneel leeftijdsontslag; WW; Bijstand; WIA/WAO/WAJONG; Andere sociale uitkering; Anders) kregen zij als laatste vraag of in de afgelopen 12 maanden vrijwillig of onvrijwillig ontslag een rol had gespeeld? Deze 136 respondenten zijn in 2010 weer opnieuw aangeschreven aangezien zij toen mogelijk wel weer betaald werk hadden.

Het responspercentage van de tweede meting (2009) is uitgekomen op 66%, berekend tegen het bruto-steekproefkader uit 2008 ($N=5.245$), en op 63% als uitsluitend degenen worden meegerekend die nog werknemer waren in 2009 en dus binnen de doelpopulatie van het onderzoek vallen (24% *attrition rate*¹).

¹ De *attrition rate* is berekend volgens de formule: $1 - (\text{'response op wave 2'} / \text{'aantal responses van wave 1'})$. Met andere woorden, 'attritie' omvat zowel nonresponse als units die buiten de scope vallen (e.g. geen werknemer meer).

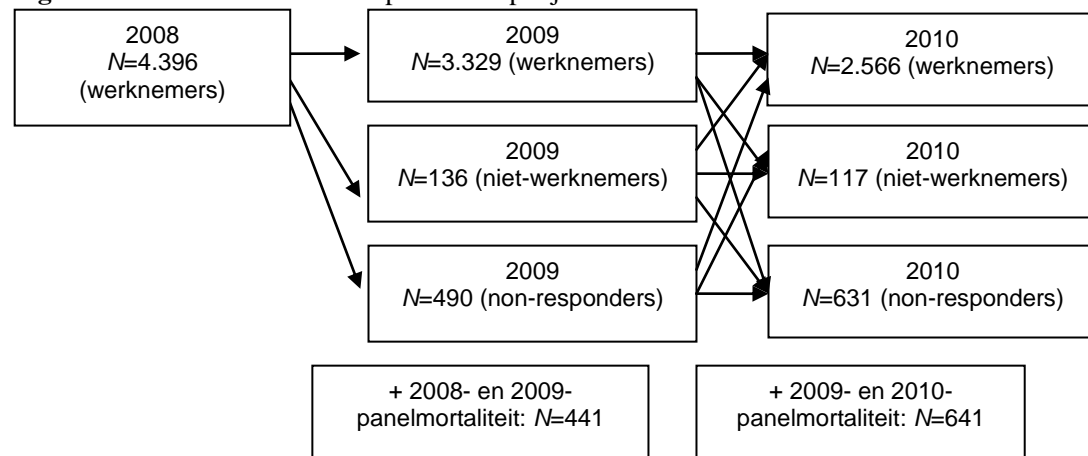
1.5 Respons 2010

De uitnodiging voor de CSI 2010-vragenlijst (derde meting) is op 1 juni 2010 verstuurd. Er is voor gekozen dit twee weken eerder te doen dan bij de voorgaande twee metingen vanwege mogelijke negatieve effecten op de respons door het Wereldkampioenschap Voetbal, dat half juni 2010 begon. Door panelmortaliteit bedroeg de bruto-steekproef 3.314 respondenten - die zijn uitgenodigd voor de derde meting. Een eerste reminder is verstuurd op 7 juni 2010 en op 11 juni de tweede. De veldwerkperiode was tot 14 juni.

De derde meting heeft na schoning een bruikbare respons van 2.571 personen opgeleverd die de (screening)vragenlijst volledig hebben ingevuld. Onder de non-respons (631 personen) waren 149 personen die de vragenlijst maar gedeeltelijk invulden, inclusief zij die dit sneller dan 5 minuten deden (3 respondenten); zij werden uit het 2010-bestand verwijderd. Het merendeel van de respondenten was nog steeds als werknemer werkzaam (2.513 werknemers). Figuur 2 en Tabel 3 illustreren het verloop over de jaren van de responspatronen; de 4.396 respondenten uit de eerste meting (2008) zijn in te delen in de negen groepen in Tabel 3.

Het responspercentage van de derde meting is uitgekomen op 52% (werknemers en niet-werknemers), berekend tegen het bruto-steekproefkader uit 2008 ($N=5.245$). De *attrition rate* over de drie metingen is 43% (kijkend naar degenen die – als werknemer – respondeerden op alle drie metingen: categorie 1 in Tabel 3).

Figuur 2. Gerealiseerd aantal respondenten per jaar.

Tabel 3. Responspatroon over de drie metingen.

Responspatroon	N	Percentage
1 werknemer in 2008, werknemer in '09, werknemer in '10	2513	57,2
2 werknemer in 2008, géén werknemer in '09, werknemer in '10	7	0,2
3 werknemer in 2008, non-respons in '09, werknemer in '10	46	1,0
4 werknemer in 2008, werknemer in '09, géén werknemer in '10	94	2,1
5 werknemer in 2008, géén werknemer in '09, géén werknemer in '10	22	0,5
6 werknemer in 2008, non-respons in '09, géén werknemer in '10	1	0,0
7 werknemer in 2008, werknemer in '09, non-respons in '10	722	16,4
8 werknemer in 2008, géén werknemer in '09, non-respons in '10	107	2,4
9 werknemer in 2008, non-respons in '09, non-respons in '10	884	20,1

1.6 Selectiviteit deelname over de drie metingen

Tabel 4 ten slotte presenteert de (verschillen in) achtergrondkenmerken naar het responspatroon over de drie metingen. De selectiviteit in de (natuurlijke) uitval kan als volgt worden samengevat:

- Bij de groepen van degenen (4) die nog werknemer waren in 2009, maar niet meer in 2010, en (5) géén werknemer waren in 2009 en géén werknemer waren in 2010 en (8)

géén werknemer in 2009 en non-responder in 2010, was de gemiddeld leeftijd (in 2008) hoger. Hier is met name een oververtegenwoordiging in de groep(en) van (51-60 jaar en) 61 jaar en ouder.

- Groep (9) met de non-responders in zowel 2009 als 2010 is wat oververtegenwoordigd in de leeftijdsgroep 21-30 jaar.
- Laagopgeleiden hebben relatief vaak als responspatroon (2) géén werknemer meer in 2009, werknemer in 2010; (4) nog werknemer in 2009, maar géén werknemer meer in 2010, of (8) géén werknemer meer in 2009, non-respons in 2010.
- In de Industrie en de sector 'Milieu, cultuur, recreatie en overige dienstverlening' is er relatief wat vaker het responspatroon (2) géén werknemer meer in 2009, werknemer in 2010, en (5) géén werknemer meer in zowel 2009 als 2010.

Tabel 4. Achtergrondkenmerken naar responspatroon over de CSI-metingen 2008, 2009, 2010 (respondentgegevens afkomstig uit Intomartjaarscreening maart-april 2008)

	1. werknemer in 2008, werknemer in '09, werknemer in '10	2. werknemer in 2008, géén werknemer in '09, werknemer in '10	3. werknemer in 2008, non-respons in '09, werknemer in '10	4. werknemer in 2008, werknemer in '09, géén werknemer in '10	5. werknemer in 2008, géén werknemer in '09, géén werknemer in '10	6. werknemer in 2008, non-respons in '09, géén werknemer in '10	7. werknemer in 2008, werknemer in '09, non-respons in '10	8. werknemer in 2008, géén werknemer in '09, non-respons in '10	9. werknemer in 2008, non-respons in '09, non-respons in '10	Totaal
Geslacht										
· man	41,3%	14,3%	45,7%	43,6%	59,1%	0%	46,7%▲	48,6%	41,6%	42,6%
· vrouw	58,7%	85,7%	54,3%	56,4%	40,9%	100%	53,3%▼	51,4%	58,4%	57,4%
·N	2.513	7	46	94	22	1	722	107	884	4.396
Hoogstgevolgde opleiding (hoeft niet met diploma)										
· laag	6,9%▼	28,6%▲	6,5%	14,9%▲▲	9,1%	0%	9,3%	16,8%▲▲▲	6,9%	7,7%
· midden	43,3%	28,6%	43,5%	45,7%	59,1%	100%	43,4%	44,9%	44,2%	43,6%
· hoog	49,9%	42,9%	50,0%	39,4%	31,8%	0%	47,4%	38,3%▼	48,9%	48,6%
·N	2.513	7	46	94	22	1	722	107	884	4.396
Leeftijd										
· t/m 20 jaar	0,4%	0%	0%	1,1%	0%	0%	0,7%	0%	0,7%	0,5%
· 21-30	15,0%▼▼▼	0%	19,6%	9,6%	4,5%	0%	19,0%	10,3%	21,2%▲▲▲	16,7%
· 31-40	33,5%▲▲	71,4%▲	34,8%	26,6%	22,7%	0%	28,9%	20,6%▼	30,1%	31,6%
· 41-50	29,8%	14,3%	26,1%	20,2%	22,7%	0%	31,3%	17,8%▼▼	28,6%	29,2%
· 51-60	20,1%	14,3%	17,4%	33,0%▲▲	36,4%	100%▲	17,9%	30,8%▲▲	17,3%▼	19,8%
· 61 en ouder	1,1%▼▼▼	0%	2,2%	9,6%▲▲▲	13,6%▲▲▲	0%	2,2%	20,6%▲▲▲	2,1%	2,2%
·N	2.513	7	46	94	22	1	722	107	884	4.396
Leeftijd (uit: jaarscreening maart-april 2008) [Gemiddelde]										
·	41,3	40,3	40,6	46,2▲▲▲	49,2▲▲▲	59,0	40,8	47,8▲▲▲	40,4▼▼	41,3
·N	2.513	7	46	94	22	1	722	107	884	4.396
Soort bedrijf of instelling										
· Landbouw, bosbouw en visserij	0,9%	0%	0%	0%	4,5%▲	0%	0,7%	0%	0,6%	0,8%
· Delfstofwinning	0,1%	0%	0%	0%	0%	0%	0,3%	0%	0,2%	0,2%
· Industrie	7,0%	28,6%▲	8,7%	5,3%	18,2%▲	0%	7,3%	11,2%	7,1%	7,3%
· Nutsbedrijf	0,9%	0%	0%	1,1%	0%	0%	0,6%	0%	0,8%	0,8%
· Bouwnijverheid	2,7%	0%	0%	5,3%	4,5%	0%	2,8%	3,7%	2,8%	2,8%
· Handel en reparatiebedrijf	4,1%	0%	6,5%	4,3%	4,5%	0%	4,7%	3,7%	4,3%	4,3%
· Horeca	1,2%▼	0%	2,2%	3,2%	0%	0%	2,8%▲	3,7%	1,6%	1,7%
· Vervoer, opslag en communicatie	4,7%	14,3%	8,7%	5,3%	9,1%	0%	3,9%	2,8%	3,5%	4,3%
· Financiële instelling	5,3%	0%	8,7%	8,5%	0%	0%	4,6%	8,4%	4,8%	5,2%

	1. werknemer in 2008, werknemer in '09, werknemer in '10	2. werknemer in 2008, géén werknemer in '09, werknemer in '10	3. werknemer in 2008, non-respons in '09, werknemer in '10	4. werknemer in 2008, werknemer in '09, géén werknemer in '10	5. werknemer in 2008, géén werknemer in '09, géén werknemer in '10	6. werknemer in 2008, non-respons in '09, géén werknemer in '10	7. werknemer in 2008, werknemer in '09, non-respons in '10	8. werknemer in 2008, géén werknemer in '09, non-respons in '10	9. werknemer in 2008, non-respons in '09, non-respons in '10	Totaal
- Zakelijke dienstverlening en verhuur (on)roerende goederen	8,6%	0%	10,9%	8,5%	9,1%	0%	9,0%	5,6%	8,3%	8,5%
- Overheid en openbaar bestuur	10,3%	0%	8,7%	8,5%	0%	0%	11,4%	6,5%	9,8%	10,1%
- Onderwijs	12,2% ▲▲▲	0%	8,7%	8,5%	9,1%	0%	8,7%	6,5%	9,5%	10,8%
- Gezondheids- en welzijnszorg	21,6%	0%	17,4%	13,8%	0% ▼	100%	17,7% ▼	14,0%	24,8% ▲▲	21,1%
- Milieu, cultuur, recreatie en overige dienstverlening	2,1%	14,3% ▲	2,2%	3,2%	9,1% ▲	0%	2,6%	1,9%	2,7%	2,4%
- Anders	18,4% ▼▼	42,9%	17,4%	24,5%	31,8%	0%	23,0% ▲	31,8% ▲▲	19,2%	19,9%
-N	2.513	7	46	94	22	1	722	107	884	4.396

Noot. Percentages zijn kolom-percentages, en zijn getoetst met de Pearson Chi-kwadraat test (horizontale vergelijkingen). Gemiddelden zijn getoetst met de t-test (horizontale vergelijkingen). Het contrast is telkens: 'subgroep' vs 'overige cases'. ▲: p<0,05, ▲▲: p<0,01, ▲▲▲: p<0,001 (en ▼): significant hoge (lage) percentages en/of gemiddelden.

Literatuur

Bossche, S. van den, Koppes, L., Granzier, J., Vroome, E. de & Smulders, P. (2008). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2007; Methodologie en globale resultaten*. Hoofddorp: TNO.

Kraan, K.O., Hooftman, W. & Jong, T. de (2009). *Cohortstudie Sociale Innovatie (CSI) 2008-2010; Methodologie en beschrijving eerste meting (2008)*. Hoofddorp: TNO.

Kraan, K.O., Hooftman, W., Jong, T. de & Dhondt, S. (2010). *Cohortstudie Sociale Innovatie (CSI) 2008-2010; Methodologie en beschrijving tweede meting (2009)*. Hoofddorp: TNO.

Ybema, J.F., Sanders, J. & Vroome, E. de (2006). *Cohortstudie Arbeid, Verzuim en Gezondheid (AVG): Methodologie en eerste resultaten 2004-2006*. Hoofddorp: TNO.